

БЕЛАРУСКИ

ГАЗЕТА ўЗНАГОРДЖАНА ГАНАРОВАЙ ГРАМАТАЙ ВЯРХОўНАГА САВЕТА БССР

'91

ЧАЦВЕР

21

САКАВІКА

№ 7(1671)

ГАЗЕТА БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОўНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА.

УНІВЕРСІТЭТ

ЧЫРВОНЫ РАДОК

Зноў работнікі вышэйшай школы павінны быць задаволены сваёй не такой ужо і высокай зароботнай платой. Загадам Дзяржадукацыі СССР № 14 ад 11 студзеня 1991 года кіраўнікам кафедраў і іншых структурных падраздзяленняў ВУН забараняецца работа ў кааператывах, створаных пры дадзенай вышэйшай навучальнай установе. Застаецца толькі спадзявацца, што мяркуемае павышэнне цэн не дасць ім пры павананні рынчных адносін аказіцца за мяжой беднасці.

***

Відаць, не так многа сярод нас людзей, якія сустракаюць сваё 70-годдзе ў студэнцкай аўдыторыі. Усё сваё свядамае жыццё доктар географічных навук, прафесар Вольга Піліпаўна Якушка прысвяціла развіццю географічнай навукі, педагагічнай дзейнасці. Таму няма нічога дзіўнага ў тым, што географічны факультэт, на якім працуе В. П. Якушка, вырашыў адзначыць яе юбілей не зусім звычайна — правесці з гэтай нагоды ўрачыстае пасяджэнне вучонага савета.

ДОШКА АБ'ЯЎ

27, 28 і 29 сакавіка 1991 года з 10 да 14 гадзін у памяшканні паліклінічнага аддзялення універсітэта (вул. Бабруйскай, 9) праводзяцца Дні донара.

Донарам выплачваецца грашовая ўзнагароджанне. Пры сабе мець пашпарт. На донарскі пункт запрашаюцца студэнты і супрацоўнікі універсітэта.

Заране ўдзячны вам за спачуванне да тых, хто чакае вашай дапамогі. КАМІТЭТ ТАВАРЫСТВА ЧЫРВОНАГА КРЫЖА.

ДЛЯ ТЫХ, ХТО АДСУТНІЧАУ

АД ПЕРАМЕНАМЫ МЕСЦ СКАДАЕМЫХ...

Кожны з апанентаў быў перакананы, што менавіта так, а не іначай павінна быць. Рэктарат цвёрда стаяў на тым, што кафедры грамадскіх навук неабходна рэарганізаваць. Асноўны довад «за» — сітуацыя з выкладаннем грамадскіх навук сёння ў краіне крытычная.

Сёлета універсітэт дабіўся выдзялення дадатковага фінансавання, каб грамадазнаўцы маглі таксама мець вызваленых супрацоўнікаў, якія б займаліся навукай. Без змянення структуры кафедраў такое наўрад ці магчыма. Хаця б таму, што рабіць нейкія грунтоўныя даследаванні перашкаджаюць не зусім дружальныя адносіны паміж імі. Яны без асаблівай ахвоты праводзяць сумесныя семінары і пасяджэнні — баяцца, што калегі-сапернікі даведаюцца аб планах і намерах.

Гэта, безумоўна, ананалія. Каб пазбегнуць яе, сапраўды неабходна падумаць аб аб'яднанні кафедраў.

Але нялёгка даецца новае. Не так проста пераадолець і псіхалагічны бар'ер, тым больш, што некаторым аднойчы ўжо дасталося такое выпрабаванне. Тады таксама, відаць, не дылетанты ўносілі супрацьлеглы прапанову: маўляў, для павышэння якасці выкладання грамадскіх навук неабходна больш вузкая спецыялізацыя. І рабілі з адной кафедры дзве. На карысць справе, так бы мовіць.

З таго часу прайшло амаль дваццаць гадоў. Кожны з грамадазнаўцаў знайшоў прыкладанне сваіх сіл, прызваў іўсвой курс у адпаведнасці з той ці іншай спецыялізацыяй. А зараз, атрымліваецца, зноў станавіся універсалам.

Калі б яны дакладна ведалі, што ад гэтага будзе камусьці карысць (безумоўна, у першую чаргу студэнтам), то без усялякіх сумненняў прагаласавалі б «за». Але такой упэўненасці няма. Чаму? На аб'яднаных кафедрах наўрад ці будзе больш парадку — з большым калектывам заўсёды больш цяжкасцей, а пасля рэканструкцыі на некаторых кафедрах колькасць супрацоўнікаў будзе не многім менш сотні. Ды і не так проста зараз пераканаць нас словам — трэба мець практычны рэзультат. А яго пакуль няма.

...На гэтай сустрэчы рэктара з грамадазнаўцамі кожны так і застаўся пры ўласным меркаванні. Каб паверыць у тое, што ад перамены месц складаемых зменіцца сума, трэба мець надзейную сістэму доказаў і аргументаў.

РЭФЕРЭНДУМ

На гэты раз мы вырашалі лёс не асобных дэпутатаў, а, здаецца, свой асабісты і ўсеагульны адначасова. Хоць далёка не кожны з нас ішоў на выбарчы ўчастак з такім адчуваннем...

Ці мае сэнс твой канкрэтны крок, калі ёсць сфарміраваная грамадская думка, і менавіта яна вызначаць вынікі галасавання? Пэўна, мае. Бо ў цябе была рэальная магчымасць канчаткова вырашыць, дзе ты і з кім, і выказаць гэта ўсім. Фота С. ВАСІЛЬЕВА.

ВЫ ЧУЛІ?

Сустрэчы, якіх чакаюць

Тэрмін знаходжання іх у нашым універсітэце быў не такі ўжо і вялікі — усяго шэсць дзён. А намеры — грандыёзныя. Напэўна, таму кіраўнік групы прафесар сацыялогіі Універсітэта Цэнтральнага Мічыгана Джозэф Дэ Болт так і застаўся для мяне інкогніта.

У аддзеле замежных сувязей мне паказалі дагавор, заключаны паміж БДУ імя У. І. Леніна і Мічыганскім універсітэтам. Дзве вышэйшыя навучальныя ўстановы дамовіліся аб правядзенні ўзаемавыгоднага абмену прафесарамі, выкладчыкамі і стажорамі, арганізацыі сумесных навуковых даследаванняў і семінараў і г. д.

І вось першая спроба зроблена. Пакуль азнаямленчая. Госці — 12 студэнтаў універсітэта Цэнтральнага Мічыгана — у час наведвання БДУ азнаёміліся з вучэбным працэсам, бытам студэнтаў, атрымалі ўяўленне аб развіцці навукі, культуры, мастацтва ў Беларусі, гісторыі і традыцыях беларускага народа, а таксама паглыбілі практычныя навыкі па рускай мове.

Савецкім студэнтам застаецца чакаць, калі ў адказ наведваюць яны універсітэт Цэнтральнага Мічыгана.

Мадонна ва універсітэце

Кіраўнік і галоўны рэжысёр тэатра-студыі пантамімы і пластыкі «Загад» пры Маладзёжным цэнтры універсітэта Дзмітрый КАРЭНКО, між іншым, паведаміў, што IX калектыву ў рэкламе не мае патрэбы. Дык што ж гэта за студыя?

Такім чынам, студыя займаюцца: пластыкай і пантамімай, танцавальнымі кампазіцыямі ў стылі Эмсі Хамер і Паулы Абдул, тэатральнымі пастаноўкамі, а таксама працуюць у адной праграме з Тэатрам моды і зусім крыху захапляюцца спірытызмам, містыцызмам, НЛД. Па-мойму, нават занадта для адной студыі.

У час павальнага захаплення брэйкам народ валам валіў сюды, каб навучыцца больш-менш прыстойна рухацца. Амаль усе, дасягнуўшы дыскатэчнага ўзроўню, разві-

валіся. Заставаліся адзінкі. Апантанья і творчыя асобы. Дзмітрый бярэ на сябе смеласць сцвярджаць, што ёсць сярод іх такія, хто танцуе ў дзесяць разоў лепш за Эмсі Хамер.

Апошняя тэатральная пастаноўка калектыву — спектакль «Сны дворніка». Гэта расказ аб ілюзіях сучаснага чалавека, яго фантастычных снах. Музыка да спектакля — каляж з року і джаз-року.

Тыя, каму падабаецца праграма М-TV, хто хоча навучыцца танцаваць як Эмсі Хамер ці, на худы канец, як Мадонна, звяртайцеся ў аўдыторыю № 401 галоўнага корпусу універсітэта ці тэлефануйце на нумар 20-42-07.

Што далей? Што будзе — тое і будзе! К. НІКУЛУШКІНА.

НАДОЕЧЫ

Мы не манкурты

Чалавек павінен кожную хвіліну ствараць. І калі яму ёсць што сказаць, няхай складзе песню аб Радзіме. Як Ігар Добры (Дабравольскі), кампазітар і выканаўца. 27 лютага ён спяваў у ДOME літаратара. Прыгожыя словы над старой ідэяй — Беларусь гіне, бо народ здрадзіў, адрокся ад мовы.

Вечарына скончылася другой часткай праграмы — нейміручай купальніцкай «Паўлінкай» у выкананні студэнтаў універсітэта.

Чалавек стварае — значыць з ім праўда, бо толькі з ёй можна «дасцуквацца» да астатніх, хто моўчкі чакае, дажыве мова да лепшых часоў ці захлынецца ў чарговай хвалі абыякавасці. Самае каштоўнае ў гэтых вечарынах — адчуванне бацькаўшчыны, еднасць з тымі, хто славіць яе, каб не затрымаліся мы на культурных задворках свету, сытыя, але спустошаныя духоўна манкурты.

Н. ЖУК, студэнтка факультэта журналістыкі.

А ў НАС! А ў ВАС?

ЧАРГА — ЗА ЗОЛАТАМ

Сёння ва ўсіх вучоных, асабліва кіраўнікоў навуковых падраздзяленняў, клопат адзін: дзе ўзяць грошы на навуковыя даследаванні? Раней было ўсё проста: існаваў дзяржаўны заказ і існавала адпаведнае фінансаванне. Зараз пытанне ставіцца так: будзе вынік — тады і грошы атрымаюцца. Ад тых, каму ваша распрацоўка спадабаецца.

Аб тым, што і ўсе яго калегі, турбуецца загадчык сектара глебавых даследаванняў праблемнай навукова-даследчай лабараторыі экалогіі ландшафтаў Мікалай Пятровіч Іваноў. З-за бядоты нашай могуць спыніцца важныя і неабходныя работы па аптымізацыі глебы.

М. П. Іванову і яго групе спатрэбіліся гады, каб атрымаць канкрэтныя зыходныя даныя, параўнаць іх і даказаць, што стабілізацыя глебы адбылася. Вось тады і «на людзі» выйшлі.

Зараз даследаванні па аптымізацыі глебы супрацоўнікамі лабараторыі працягваюцца. Творчы калектыву — уладальнік трох аўтарскіх пасведчанняў. Яны атрымалі за распрацоўку новых метадаў эфектыўнага выкарыстання хлорурымліваючых калійных угнаенняў, аптымізацыі меліяраваных глебаў (тарфаваннем і земляваннем — пасобку).

Дарэчы, на ВДНГ СССР Іваноў і «каманда» атрымалі два медалі — бронзавы і сярэбраны. Чарга за золатам. Безумоўна, калі знойдуцца грошы.

І НЯСУЦЬ ЯНЫ ПЕСНЮ

У сістэме універсітэта юрыдычны факультэт займае значнае месца. Ён выхоўвае людзей, якія працуюць па законах і абарняюць правы грамадства ў наш хіткі і жорсткі час сацыяльных супярэчнасцей. За час свайго існавання факультэт стварыў нацыянальныя кадры прававедаў. Тут вучыліся практычна ўсе кіраўнікі праваахоўных органаў, многія дзяржаўныя і грамадскія дзеячы рэспублікі.

Сёння мы змяшчаем гутарку дэкана факультэта журналістыкі Алега Георгіевіча СЛУКІ з дэканам юрыдычнага факультэта Валерыем Мікалаевічам ГАДУНОВЫМ.

Дзе выхоўваецца закон?

А. С.: Валерый Мікалаевіч, на Ваш лёс выпала даволі складаная доля, Вы самы малады дэкан аднаго з буйных факультэтаў універсітэта. Як адбылося Ваша ўзыходжанне на левіцу бюракратычнай адказнасці? Гэта шчаслівая выпадковасць ці Вы «вылучэнец», як гэта было звычайна раней?

В. Г.: Лёгка адказаць на гэта пытанне, бо Вы таксама дэкан, Олег Георгіевіч, і добра ведаеце, якая складаная наша праца і цяжкі хлеб. Таму «рвацца» на гэту пасаду няма падстаў. Але калі ў нас былі аб'яўлены выбары, і маю кандыдатуру вылучылі ў ліку яшчэ трох прэтэндэнтаў, я пагадзіўся ў іх удзельнічаць. Параіўся з сябрамі, старэйшымі таварышамі, узважыў усе акалічнасці. Справа ў тым, што я вельмі добра ведаў свой факультэт, яго праблемы. Як малады супрацоўнік нашага калектыву, працаваў на розных грамадскіх пасадах, быў намеснікам дэкана завочнага аддзялення. І вось на вучоным савете мая кандыдатура набрала большасць галасоў.

А каб каму-небудзь мае словы не падаліся надуманымі, скажу шчыра: я лічу, што спрабаваць сябе ў сур'ёзнай справе патрэбна як мага раней.

А. С.: Поўнасю згодзен з Вашымі меркаваннямі. Можна гэта, як кажуць, і ёсць ключ да разумення той сітуацыі, з якой Вы ўзяліся за справу ў такой складанай гаспадарцы, як юрыдычны факультэт.

В. Г.: Гаспадарка на самой справе ў нас вялікая. Больш за дзве з паловай тысячы студэнтаў, 77 выкладчыкаў, з іх 15 дактароў, прафесараў, 53 дацэнты і кандыдаты навук, 7 кафедраў, тры лабараторыі. Па памерх — гэта самастойны інстытут, з той толькі розніцай, што ў інстытуце вялікі штат упраўленцаў, а ў нас яго няма. Дэкан і той праце па сумяшчальніцтву (гэта я да слова).

А. С.: Я чытаў Вашу перадавыбарную праграму. Яна падалася мне рацыянальнай і перспектывнай. Няма там і абцяганак, да якіх мы прывыклі ў час вылучэння народных дэпутатаў усіх узроўняў. А цікава, з якой праблемай Вы сутыкнуліся адразу на новай пасадзе?

В. Г.: Перш чым адказаць на пытанне, адзначу, калі б я ў сваёй праграме навіў ту ману, то вынікі галасавання маглі б быць іншымі. Кожны член нашага калектыву добра ведае і нашы магчымасці, і цяжкасці, і перспектывы. Таму гэткае фальш не прайшла б. А самая зладзённая праблема ў мяне, як у дэкана, — кадравае пытанне.

А. С.: Гэтым хварэе ўвесь універсітэт...

В. Г.: Свой боль на ўсіх не падзеліш. Я не хацеў бы кагосьці вінаваціць у тым, што ў нас вельмі вялікі разрыў паміж прафесурай, дацэнтурай і новым маладым пакаленнем выкладчыкаў. Мы прывыклі чужыя грахі, памылкі, парушэнні ўспрымаць як звычайную спадчыну. Але ж патрэбна працаваць з тым калектывам, які склаўся гістарычна. І тут прызнаем, што адэкватнай змены вядучым вучоным на факультэце ў сучасны момант мы проста не маем, не падрыхтавалі. І разлік тут просты да крыўднага: каб вывучыць кваліфікаванага вы-

кладчыка для сённяшняга дня, гэту працу патрэбна было пачынаць як мінімум пяць-шэсць гадоў назад.

На жаль, ніхто не пралічваў такой сітуацыі, і ў выніку мы цяпер у складаным становішчы. З другога боку — да гэтай праблемы мы не заўсёды падыходзім рацыянальна. Напрыклад, на кафедры тэорыі, гісторыі дзяржавы і права ў гэтым годзе заканчваюць аспірантуру тры чалавекі, а месца падрыхтавана толькі аднаму. Куды падзецца двух другіх? Атрымліваецца — дзе густа, а дзе пуста.

Многія гады наш факультэт займаў першае месца (і не толькі ва ўніверсітэце) па кадрах вышэйшай кваліфікацыі. Але няўмольны час не звачае на нашы праблемы. Пакуль што мы эксплуатаем тое, што зроблена прафесарамі В. Ф. Чыгіром, І. С. Цішкевічам, С. Р. Драбязка, А. А. Галаўко, І. І. Гарэлікам і іншымі, у якіх вялікі педагагічны, метадычны, выхаваўчы вопыт. Яны непераўздызены і па навуковых здабытках.

Самае зноў такі дрэннае, што выправіць справу хутка нельга. Хаця за два апошнія гады мы прынялі чатырох маладых выкладчыкаў і столькі ж аспірантаў, на якіх ускладаем поўны надзеі, ёсць і дактаранты.

Тут яшчэ адна важная акалічнасць. У аспірантуру нават нашы выпускнікі ідуць без асаблівай ахвоты, прытым таленавітыя. Студэнты, якія больш за ўсё падыходзяць да педагагічнай і навуковай працы. Але мізэрная зарплата, адсутнасць прапіскі, жылля...

А. С.: Вось-вось зарплата выкладчыкам будзе павялічана.

В. Г.: Усё роўна гэта не дасць магчымасці жыць нармальна і пяць, і дзевяць гадоў наперад. У Вас, Олег Георгіевіч, двухпакаёвая кватэра на пяць чалавек, а ў мяне адзін пакой на сям'ю. А колькі супрацоўнікаў ва ўніверсітэце ўвогуле без жылля?

Вось таму нашы лепшыя выпускнікі імкнуцца туды, дзе і зарплата больш-менш нармальна, і кватэру можна хутка атрымаць.

А. С.: Нейкая сумная ў нас размова. Давайце лепш звернемся да спецыфікі арганізацыі вучэбнага працэсу на Вашым факультэце. У будзённых справах мы неяк не выкрысталізоўваем думкі, што сучаснае і будучае нашай прававой краіны ў многім залежыць ад Вашага калектыву, ад тых студэнтаў, што заўтра стануць дыпламаванымі юрыстамі.

В. Г.: Гэта пункт гледжання збоку. Хто працуе на факультэце, добра ўсведамляе гэту праблему, на ажыццяўленне якой і скіраваны нашы намаганні.

У нас створаны новы вучэбны план, у якім нейкім чынам адлюстравана спецыфіка рэспублікі. Раней усе праграмы адзін да аднаго супадалі з агульнасаюзнымі, цяпер мы імкнемся да індывідуальнасці.

Яна ў тым, што наша рэспубліка ў гістарычным плане мае даволі высокі ўзровень прававой культуры. Можна нагадаць знакамiты Статут Вялікага Княства Літоўскага. Гэта ўсё павінна быць адлюстравана ў працэсе навучання.

А. С.: Вы рэфармуеце вучэбны план, і такая праца

добра суадносіцца з запатрабаванымі часам. А як ставяцца да гэтага студэнты, які адбіваецца абнаўленне на выхаванні асобы і прафесіянала-юрыста?

В. Г.: На маю думку, і гэты пункт у аналізе вучэбна-выхаваўчага працэсу, у апошні час прэстыж на назва пашванне ведаў зніжаецца. Студэнты вельмі прагматычна ставяцца да штотдзённай пра-

цы. Складваецца ўражанне, што нашы маладыя калегі без напружання і клопату хочучы атрымаць дыплом, а потым жыццё пакажа, куды плыць.

Нездарма год ад году зніжаецца паспяховасць. Гэты факт можна тлумачыць рознымі прычынамі, але адна, магчыма галоўная, што студэнты больш цікавіцца самай прафесіяй, а не яе высокім кваліфікацыйным нападуненнем.

Зразумела, што гэта агульная ацэнка і сярэдні паказчык у характарыстыцы нашага студэнцтва. У нас шмат таленавітых маладых людзей, якія выдатна вучацца, з поўным разуменнем адносяцца да практычных навыкаў, пранікнёна займаюцца навуковай працай, што для будучага юрыста вельмі неабходна.

Рэйтынг гэтай часткі студэнтаў даволі высокі, нават у параўнанні з юрыдычнымі факультэстамі Кіеўскага, Маскоўскага, Ленінградскага ўніверсітэтаў. Напрыклад, нашы студэнты на працягу многіх гадоў займаюць як асабісты, так і камандныя месцы на Усеагульнай юрыдычнай алімпіядзе. Стыпендыяты-пяцікурснікі А. Былок і Д. Сярогін нават некалькі разоў займалі першыя месцы.

А. С.: Факультэт у Вас вялікі. Але вядома, што ў сучасны момант патрабавання многіх спецыялістаў-юрыстаў. Ці ў стане Вы задаволіць патрэбы рэспублікі?

В. Г.: Не. Кожны год запыты ад розных арганізацый перавышаюць колькасць выпускнікоў. І на добры лад нам патрэбна тэрмінова павялічваць набор. Але нашы матэрыяльныя ўмовы не дазваляюць гэта зрабіць. Няма свайго памяшкання, прыстасаваных аўдыторыяў, неабходнага абсталявання.

Нам няма дзе размясціць нават сучасны кантынгент студэнтаў. Выручае тое, што ўвядзена свабоднае наведванне лекцыяў. Бо калі б паток у сто чалавек прыйшоў у нашу аўдыторыю, разлічаную на 50—60, палове проста не хапіла б парт.

Між іншым, гэта адзін з адмоўных фактараў, які моцна ўплывае на псіхалагічны стан нашых студэнтаў. Які будзе душэўны камфорт, калі за старыя парты страшна сесці, крэйд не піша на дошцы, цесна, няўтульнасць у аўдыторыях.

Таму нам цяжка вырашыць супярэчнасць паміж неабходнасцю павялічыць колькасць студэнтаў і матэрыяльнымі магчымасцямі. На жаль, гэта праблема ўжо зацягнулася ў часе і хутка яе вырашэнне не прадбачыцца. А гэта азначае, што мы яшчэ больш будзем адставаць у нападуненні грамадства правазнаўцамі. А расклад тут такі: у Беларусі на 10000 жыхароў — 16 юрыстаў. У той час як у РСФСР, Латвіі, Эстоніі, Таджыкістане — ад 17 да 28. Я ўжо не гавару пра еўрапейскія краіны.

А. С.: Значыць, кадравы дэфіцыт не змяняецца, а нарастае. У Ваших выпускні-

коў ёсць выбар. І куды з больш вялікім жаданнем ідуць працаваць выхаванцы юрфака?

В. Г.: У пракуратуру, суды, натарыят, савецкія органы, установы юстыцыі. Сюды накіроўваецца асноўная частка нашых спецыялістаў. Трывожна, у народную гаспадарку і нават у структуру Міністэрства ўнутраных спраў маладыя людзі ідуць без энтузіязму.

Адна з прычын такіх адносін — вельмі напружаная праца ў гэтых установах.

А калі юрысты не ідуць у народную гаспадарку, значыць там не запаўняюцца важныя структуры: адносін дзяржавы з чалавекам, прадпрыемствам з чалавекам, закона з чалавекам і г. д. Мы шмат тут губляем. Справа патрэбна выпраўляць тэрмінова. Без кваліфікаваных юрыстаў, без навуковай прававой ідэалогіі пабудоваць прававую дзяржаву немагчыма.

А. С.: Калі такая неадэкватная раскладка юрыдычных сіл, то можа тут неадпрацоўваюць тыя структуры, якія павінны мець, а не маюць прытоку новых і маладых сіл?

В. Г.: Якраз у факультэта традыцыйна даволі цеснае супрацоўніцтва з усімі прававымі інстытутамі рэспублікі. Практычныя работнікі ўсіх устаноў удзельнічаюць у вучэбным працэсе, кіруюць практыкай, нават аказваюць пасильную матэрыяльную дапамогу абсталяваннем.

А вось што датычыцца гаспадарчых арганізацый, то тут патрэбна вырашаць праблему мэтавай падрыхтоўкі спецыялістаў на дагаворнай аснове, пры гэтым дагавор павінен заключацца непасрэдна факультэтам з самімі студэнтам.

А. С.: Праблема на праблеме. А які ўсё ж настрой у калектываў? Як адбіваюцца на ім эканамічныя, палітычныя і культуралагічныя працэсы ў рэспубліцы і краіне?

В. Г.: Зразумела, што ўсе падзеі, якія хвалююць цяпер грамадства, асэнсоўваюцца і ў нашым асяроддзі. Адзначаюцца яны неадназначна. Нейкая частка студэнтаў і выкладчыкаў настроена радыкальна, ёсць людзі, якія працягваюць цікаўнасць да працы новых партый і грамадскіх плыняў. Лічу, што гэта нармальнае з'ява. А ўвогуле на факультэце працоўны настрой у шматгранным праўленні. Людзі заўсёды, у любых складаных абставінах дбаюць пра лепшае.

А. С.: Цяпер некалькі кароткіх пытанняў. Якія адносінны дэкана з рэктаратам?

В. Г.: З цяперашнім кіраўніцтвам універсітэта можна вырашаць усе пытанні.

А. С.: Ці адчуваеце падтрымку свайго калектыву?

В. Г.: Адчуваю. Выкладчыцкі саستاў у нас мудры і сталы.

А. С.: А ці ёсць задавальненне ад працы?

В. Г.: Шчыра? Яно магло быць больш поўным. Не магу пазбавіцца ад пачуцця нейкай запазычанасці перад студэнтамі і выкладчыкамі. Многае не атрымаецца зрабіць для паляпшэння ўмоў працы, вучобы і адпачынку з-за агульнай беднасці вышэйшай школы.

А. С.: Дзякуй Вам, Валерый Мікалаевіч, за шчырую гутарку, якую мы заканчваем з надзеяй, што праблема Вашага факультэта ў год 70-годдзя БДУ набудуць рэальны шлях вырашэння. У гэтым зацікаўлены як універсітэт, так і беларуская грамадасць.

У Кіеве адбылася студэнцкая канферэнцыя «Нацыянальна-народная культура ў кантэксце гісторыі». У ёй прынялі ўдзел фальклорныя калектывы з Алоха-Атлі, Уладзіслава, Драбавыча, Львова, Мінска, Рыгі.

У Кіеве адбылася студэнцкая канферэнцыя «Нацыянальна-народная культура ў кантэксце гісторыі». У ёй прынялі ўдзел фальклорныя калектывы з Алоха-Атлі, Уладзіслава, Драбавыча, Львова, Мінска, Рыгі.

Пяшчотны, спагадлівы, цяпляры

Якім будзе мужчына ў 2000 годзе і ў пачатку наступнага стагоддзя? Ірландская фірма па вывучэнню грамадскай думкі паставіла гэта пытанне перад 1287 прадстаўнікамі моцнага полу. Адка большасці быў нечаканым: «Пяшчотны, спагадлівы, цяпляры, сумленны, да таго ж выдатны кулінар».

Жанчыны наконт гэтага яшчэ не выказаліся. «ЛАЙФ».

С. ШАПРАК.
Кіеў — Мінск.
НА ЗДЫМКАХ: фальклорная суполка; выступае фальклорны калектыв з Латвіі «Дандары».

Фота АЎТАРА.

Гайда вясну шукаці!

Гуканне вясны — першае па часе веснавое свята на Беларусі. З часоў паганства пачало адзначацца яно на нашай зямлі, затым ператварылася ў хрысціянскае, але ўсё ж захавала тыя прыгожыя абрады, што падкрэслівалі адзінства прыроды і чалавека, пакланенне людзей Сонцу, Зямлі, Хлебу.

Амаль усюды пачатак Гукання вясны выпадаў на 25 сакавіка, калі хрысціянскія адзначалі Блажавешчанне. Удзельнікі абрады выходзілі на якое-небудзь высокае маляўнічае месца ў наваколлі вёскі: пагорак, бераг ракі або возера. Моладзь раскладала вялікія вогнішчы, у якіх спалывалі леташняе смецце — ачышчалі зямлю, каб лягчэй магла яна дыхаць, каб восенню дала добры ўраджай. Існаваў звычай закопваць гаршчок з кашай — своеасабліва ахвяра зямлі-карміцельцы.

На Гомельшчыне запаленае драўлянае кола, што сімвалізавала сонца, якое пасля дня вясенняга раўнадзенства ўсё болей уваходзіць у моц, пускалі на пляцце ўніз па раці. У свята Гуканне вясны пранікі і культ расліннасці. Адсюль — звычай кідаць на бярозу каштырыцу. Пад час свята нашы продкі яшчэ раз сведчылі сваю павагу да хлеба: рабілі рытуальнае мучное печыва ў выглядзе птушак, спрабавалі пачаставаць ім буслоў (лічылася, што тыя прылятаюць менавіта на Блажавешчанне). Хлеб пячы ў гэты дзень забаранялася.

На Гуканне вясны хлопцы і дзяўчаты спывалі вяснянкі, вадзілі карагоды, якія выконвалі магічную функцыю: «Дзе карагод ходзіць, там жыта родзіць». Моладзь гушчалася на арэлях, гуртам абыходзіла двары, «затанцоўвала» вясну. Паступова абрад Гукання вясны ператварыўся ў прыгожае вясёлае свята, маладзёжную забаву і ў такім выглядзе дайшоў да нашых дзён.

**ВЯСНА-ВЯСНА, ВЯСНА КРАСНА!
ШТО НАМ ПРЫНЯСЛА?**

**ЗАПРАШАЕМ ЗІМУ ЗАМЫКАЦІ,
ВЯСНУ ШУКАЦІ!**

**УНІВЕРСІТЭЦКАЯ РАДА ТЫМ ІМЯ Ф. СКАРЫНЫ
ЗАПРАШАЕ 30 САКАВІКА А 12-Й ГАДЗІНЕ ў
ВЯЗЫНКУ НА СВЯТА ГУКАННЯ ВЯСНЫ.**

ПРАГНОЗ

НА ЗАЎТРА

Студэнт мяняе прафесію

Так, той-сёй і згадзіўся б. Але ў БДУ такіх не надта многа — як сведчыць апытанне, праведзенае студэнцкай сацыялагічнай лабараторыяй пры кафедры сацыялогіі філасофска-эканамічнага факультэта.

Толькі 1,1 працэнта студэнтаў універсітэта, якія прынялі ўдзел у анкетаванні, цалкам незадаволены выбарам сваёй будучай прафесіі, а 2,9 працэнта — проста незадаволены. Гэтыя лічбы, магчыма, згубіліся б на фоне 60,1 працэнта задаволеных у большай ступені, чым не, і 24,7 працэнта задаволеных зусім... Так, згубіліся б, каб не вынікі раздзела анкет, які высвятляў прычыны ўпэўненасці часткі студэнтаў у памылковасці выбару прафесіі. Гэты раздзел не замацоўвае аптымізму лічбы 1,1.

Самая распаўсюджаная з прычын адзначанай незадаволенасці (яе назвалі 41,4 працэнта апытаных) — ненадзейная перспектыва будучага працаўладкавання. Далей ідзе нізкі ўзровень сённяшняга матэрыяльнага і бібліятэчнага забеспячэння (адпаведна 25,1 і 24,3 працэнта ўдзельнікаў анкетавання). Было б менш незадаволеных, каб існавалі ў нашым універсітэце больш трывалыя сувязі навучання з практыкай (23,5 працэнта апытаных студэнтаў турбуе менавіта гэты недахоп) і перспектыва больш добрага матэрыяльнага забеспячэння ў будучым (22,6 працэнта). Пералічэнне праблем, безумоўна, не абыходзіць без жыллёва-бытавой неўладкаванасці (гэта «хвароба» 16,3 працэнта апытаных), а таксама без слабай надзеі на прафесійны рост у будучым і нізкага ўзроўню выкладання (14,2 і 13,9 працэнта адпаведна).

Большасць апытаных студэнтаў гэтыя праблемы пачалі хваляваць ужо на працягу вучобы ва універсітэце — такіх 41,9 працэнта. Толькі ў 3,3 працэнта іх адчуванне памылковасці выбару прафесіі з'явілася яшчэ да паступлення ў БДУ, потым, дарэчы, не знікла...

І, тым не менш, калі б пачаць жыццё спачатку... Набыўшы такую кашчэную магчымасць, 62,9 працэнта студэнтаў БДУ, якія запоўнілі анкету, зноў аддалі б перавагу абранай ім прафесіі. 19,5 працэнта — «магчыма, не», 9,5 — «так, але са зменай ВНУ». Выходзіць, можна спадзявацца, што не так многа сённяшніх студэнтаў ператворацца пасля развітання з БДУ ў «падснежнікаў» — з адной спецыяльнасцю ў дыпламе і іншай у працоўнай кніжцы.

Апытанне выявіла адну цікавую заканамернасць: чым менш з'явіцца ў будучым упамянутых «падснежнікаў», тым больш будзе сярод выпускнікоў жадаючых падтрымліваць сувязі з родным факультэтам пасля яго заканчэння. Пакуль, па выніках анкет, такіх не густа: 18,9 працэнта на 10,7 працэнта, хто не марыць пра будучыя сустрэчы з «альма матэр» наогул, і 42,4 працэнта такіх, якія вельмі жадаюць гэтага.

Людміла Герус і Алена Шыш вучацца ў БДУ імя У. І. Леніна. Іх сябра Эрык Стайтс — амерыканец. Напэўна, ніхто з траіх не спадзяваўся калі-небудзь сустрэцца на дыскатэцы ва універсітэце. І тым не менш знаёмства адбылося.

Як высветлілася, усе тры — будучыя біёлагі. Не было ім у гэты вечар калі сумаваць — агульных тэм для размовы знайшлося больш чым дастаткова. Для дзяўчат знаёмства дало і яшчэ адну выгоду — яны змогі папрактыкавацца ў англійскім.

Фота А. ГУСАКА.

ПАМІЖ НАМІ, ДЗЯЎЧАТАМІ

АГУ,

ЖАНСАВЕТ

Я ўжо жанчына са стагам, як кажуць, не першы год замужам. Таму тое-сёе зведала. Напрыклад, як прастаяць у чарзе пяць гадзін і адначасова не атрымаць прагул. Дзе стаяць? Ды хоць дзе. Ну, скажам, у нашым стале заказаў.

Спахалілася я а падове першай: дай, думаю, пабягу чаргу займу, пэўна, першая буду. Прыбягаю, ажно там людзей ля дзвярэй тоўпіцца — жуць. Прыладкавалася ў хвасце. Стаяць доўга трэба — стол адкрываецца толькі праз гадзіну.

Каб час хутчэй ішоў, разгаварылася з суседкай. Та я на лёс скардзіцца, кажэ з дзесяці тут таўчэцца. Ну яе да д'ябла, маўляў, такую работу. Цэлы дзень працуеш, а ў магазін схадзіць няма калі.

Так бавіць час невядома колькі гадзін я не магла, дык ведаецца, што прыдумала? Патэлефанвала дамоў дзесяцігадовай дачушцы: калі хочаш есці сасіскі, прыезджай чаргу трымаць. Пастаіш гадзіну-другую з вучонымі людзьмі і сама розуму набярэшся.

Паказала я ёй сваю чаргу, а сама на працу падалася. Гадзіны праз дзве заходжу, дзяўчо маё па-ранейшаму амаль апошняй стаіць і пытаецца: «Мама, а чаму ўсе ідці ўперад ідуць? На іх сварыцца, а яны кажуць, мы стаялі. Гэта ж толькі ў простых магазінах без чаргі лезуць».

Відаць, у нас таксама простагая ВНУ: ля тых «харчовых» дзвярэй можна пачуць, што хочаш — лаянку, высвятленне адносінаў. Словам, культура чаргі ўсюды аднолькавая.

...Ішла пятая гадзіна нашага дзяжурства. Працоўны дзень на маёй асноўнай рабоце ўжо скончыўся, і я працягвала яго ля стала заказаў.

— Вось ты хоць аднойчы начальства тут пастаяла, — у роспачы гаварыла жанчына «ў хвасце». — Няхай бы хоць паглядзелі, як працуюць некаторыя. Магчыма, тады б падумалі, як наладзіць работу гэтай злэшчэснага стала.

Начальства начальствам, але ж ёсць прафсаюз, які павінен абараняць нашы інтарэсы, жанскае, задача якога — аблегчыць жыццё слабыха полу. Дарэчы, пастаяўшы за пайкай, я зрабіла вывад, што ёсці хочучы, відаць, адны жанчыны. Дык агу, жансавет, дапамажыце ім! На жаль, да сёлетага 8 Сакавіка не паспелі, дык хоць да наступнага пастарайцеся. Добра?

Т. К.

САКРЭТ

ФІРМЫ

Каму

патрэбны

вячэрнікі?

Толькі 40 працэнтаў студэнтаў вячэрняга аддзялення Уфійскага авіяцыйнага інстытута працуюць па спецыяльнасці. Таму зразумела, што многія студэнты — вячэрнікі, якія заканчваюць гэты інстытут, не маюць уяўлення аб вытворчасці. Яны нават не валодаюць эканамічнай тэрміналогіяй, з цяжкасцю выконваюць элементарныя эканамічныя разлікі. І не дзіва, многія ж студэнты не з'яўляюцца ні на лекцыі, ні на практычныя заняткі, але настойліва выпрошваюць «трыячок» на экзамэне.

Між тым, стопрацэнтнае наведванне наўрад ці вырашыць усе праблемы. Бо вечарам, пасля работы, няхай сабе і не па спецыяльнасці, часам проста немагчыма не заснуць пад манатоннае вясчанне лектара.

СЛУЖБА 03

Заканамернасці выпадковых сувязей

Спраўдай пагалоскай і анекдотам стаў ужо той эпізод аднаго з савецка-амерыканскіх тэлемастаў, калі прадстаўніца нашай краіны канстатвала: «Секса ў СССР няма!»

Але няхай бы яго і сапраўды не было для тых маладзенькіх дзяўчат, якім даводзіцца плаціць за раннія палавыя кантакты гінекалагічнымі захворваннямі і нежаданай цяжарнасцю.

Менавіта з такім «дыягназам» часта звяртаюцца ў студэнцкую паліклініку. 18—20 гадовую пацыентку цяжка пераканаць, што перапыненне першай цяжарнасці небяспечнае для яе здароўя, што ў большасці выпадкаў яно робіць жанчыну бесплоднай ці забяспечвае яе наступную цяжарнасць істотнымі ўскладненнямі. А гэта сапраўды так.

Нават жанчына, якая дасягнула значных прафесійных поспехаў, наўрад ці можа адчуваць сябе паўнацэннай і шчаслівай, калі яна не ў стане нарадзіць дзіця. Асабліва балюча, калі прычына таму — юнацкая легкадумнасць.

Адсутнасць культуры палавога жыцця, сексуальна непісьменнасць, выпадковасць сувязей нясуць з сабою яшчэ адну небяспеку — у вы-

Паважаны сябар

На працягу трох гадоў аддзел сацыялагічных даследаванняў Дзяржаўнай кніжнай палаты БССР праводзіць масавае апытанне чытачоў з мэтай вывучэння папулярнасці беларускай мастацкай кнігі, выдадзенай у рэспубліцы. Запрашаем Вас пазнаёміцца са спісам кніг, якія выйшлі з друку ў 1990 годзе, і адзначыць тыя з іх, якія Вы прычыталі. Насупраць назваў твораў абвядзіце кружочкам лічбу, адпаведную вашаму меркаванню: 1 — прычытаў з вялікай цікавасцю; 2 — спадабалася; 3 — не ўразіла.

ПРОСИМ ВАС ПРІНЯЦЬ УДЗЕЛ У АНКЕТАВАННІ.

№ п/п	Аўтар, назва	Адзнака твора		
		1	2	3
ПАЭЗІЯ				
1.	Адамовіч С. Кальварыйскія клёны. Б-ка «Маладосць»	1	2	3
2.	Айзенштадт В. Слух серца	1	2	3
3.	Аксёнаў Ф. После всего	1	2	3
4.	Аколава В. Вяртанне ў заўтра	1	2	3
5.	Акулін Э. Пяшчота ліўня. Б-ка «Маладосць»	1	2	3
6.	Аўрамчык М. Анкета	1	2	3
7.	Баравікова Р. Пад небам першага спаткання	1	2	3
8.	Бардулін Р. Самота паломніцтва	1	2	3
9.	Бітэль П. Дзве вайны	1	2	3
10.	Бічэль-Загнетава Д. А на Палесці	1	2	3
11.	Бурчок М. (Францішак Багушэвіч) Дудка беларуская	1	2	3
12.	Вераб'ёў П. Крытычная маса	1	2	3
13.	Вольскі А. Наваселле дрэў	1	2	3
14.	Вяселле. Мелодыі. Сер. «Беларуская народная творчасць»	1	2	3
15.	Гальнэвіч Н. Брама	1	2	3
16.	Гаўрук Ю. Узвіханы ветразь	1	2	3
17.	Геніюш Л. Белы сон	1	2	3
18.	Гілевіч Н. Дыялог на бягу. Б-ка «Вожык»	1	2	3
19.	Гудкова М. Віра	1	2	3
20.	Дзень паэзіі-89. Літ. зборнік	1	2	3
21.	Дзержынскі А. Бярозавы вецер	1	2	3
22.	Дракохруст А. Исповедь	1	2	3
23.	Дранько-Майсюк Л. Тут	1	2	3
24.	Жуковіч В. Разняволенне	1	2	3
25.	Зуёнак В. Лета трывожных дажджоў	1	2	3
26.	Каробніна С. Арабскай восені зялёнай	1	2	3
27.	Квадра: Вершы літаб'яднання «Узлёт»	1	2	3
28.	Корбан У. Не на сваім месцы	1	2	3
29.	Куртаніч В. Птушыным шляхам	1	2	3
30.	Кусяноў М. Дуброва	1	2	3
31.	Ланушін Р. Три взгляда	1	2	3
32.	Лісіцын У. Беларусь — мая калыска	1	2	3
33.	Лойка А. Талая вясна	1	2	3
34.	Маладым паходам. Зборнік паэзіі	1	2	3
35.	Мацяш Н. Шчаслівай долю назаві...	1	2	3
36.	Народу свайму ўслугуючы... Творы бел. аўтараў, прысвечаныя Франціску Скарыне	1	2	3
37.	Наўроцкі А. Пакаленні і папалішчы	1	2	3
38.	Пашкоў Г. Люблю, спадзяюся, жыву...	1	2	3
39.	Постижение. Книга	1	2	3
40.	Пісарык А. Дыджы яравыя	1	2	3
41.	Полацкі С. Вяршы	1	2	3
42.	Прануза П. Рукі салдата	1	2	3
43.	Пруднікаў П. Познія ягады	1	2	3
44.	Прыходзька П. Спаведзь любові	1	2	3
45.	Ростані волі: 3 заходнебеларуская паэзіі	1	2	3
46.	Рубін І. Вянок надзеі	1	2	3
47.	Рублёўская Л. Крокі па старых лесвіцах. Б-ка «Маладосць»	1	2	3
48.	Свет милосердия. Книга поэзии	1	2	3
49.	Свірка Ю. Кружка з пшчаным дном	1	2	3
50.	Сімановіч Д. Сентабры	1	2	3
51.	Скобла М. Вечны Зніч. Б-ка «Маладосць»	1	2	3
52.	Скурко І. Весніцы	1	2	3
53.	Спринчан Б. Жизни вечные круги	1	2	3
54.	Стары Улас. Год беларуса	1	2	3
55.	Строцев Д. Тридцать восемь	1	2	3
56.	Стрыгалёў М. Дзевяты кардон	1	2	3
57.	Танк М. Паслухайце, вясна ідзе	1	2	3
58.	Трафімчук М. Трынанне	1	2	3
59.	Хаўратовіч В. Зямныя колеры і гукі	1	2	3
60.	Шаховіч М. Бераг дабрыні	1	2	3
61.	Швед В. Мая зялёная Зубровія	1	2	3
62.	Шэлехаў М. Сын яблыні	1	2	3

Г. ГАЛЬЧАНЮК,
урач.

МАЙСТРОўНЯ

Алесь ПАШКЕВІЧ

Мове і сяброўцы дрыгавічанцы

Вянкамі цябе абсыпалі,
табе ўскладалі вянкі...
Цураліся, білі, тапталі,
лічылі ў Сібіры вякі.

Ад вуснаў цябе адзіралі,
жылі ў малітвах табой.
Ваўкамі сыны назіралі.
Сыны ўставалі на бой.

Цябе дагала абакралі,
табе згатавалі труну.
Нахабныя пышныя кралі,
Даруйце, я вас праміну.

Сыдуся ў пушчах з вятрамі,
сустрэну князёўну балот.
«Дзень добры, і станем
сябрамі,

няхай нас заручыць чарот».

З вачэй Адама я піў цяпло,
з бярвен смалістых рабіў

жытло.
Ласкавы голас мяне кружыў:
— А я ўжо жыў...

Як я крываваў мячом грахі,
узлеглі крушні на ўсе шляхі.
Дрыготкі голас мне зноў
служыў:

— А я ўжо жыў...

Калі народ мой пакінуў рай,
сышла расплата на ціхі край.
Гаротны голас са мной тужыў:
— Навошта жыў?..

Жаўрук больш песняй не
будзіць луг,
палын іржавіць зламаны
пług...

Прарочы голас наваражыў:
— А ты ж не жыў...

Валерый

ПАЗНЯКЕВІЧ

На вулічным калідоры

Цесных вуліц калідоры
Нас вядуць у безвыходнасць.
Ног людскіх гудуць маторы,
збіць прырэдняга гатова
Наша брацтва, наша
роўнасць.

Светлафор міргае вокам:
— На крывавай свет спыніся!
А натоўп гудзе навокал,
Давярае спрыту, зроку...
Не міржай, махляр, заткніся!

63. Шніп В. Шляхам ветру	1 2 3
64. Шугенко Г. Горит костер воспоминаний	1 2 3
65. Шымук В. Спелы жнівень	1 2 3
66. Янчанка М. Жыццейка-жыта	1 2 3

ПРОЗА

67. Арабей П. Стану песняй... Дакум. апавесць	1 2 3
68. Асіпенка А. Збор твораў. У 3-х т. Т. 3. Святыя грэшнікі: Раман, Рэха даўніх надзей. Апавесць	1 2 3
69. Багданава Г. Папяровыя замкі. Апавяданні. Б-ка «Малодасць»	1 2 3
70. Баршчэўскі Ян. Шляхціч Завальня, або Беларусь у фантастычных апавяданнях	1 2 3
71. Бацькаўшчына: Штогоднік гістарычнай літаратуры	1 2 3
72. Бондар Т. Павебраны замак на дваіх: Апавесці, апавяданні	1 2 3
73. Броўка П. Збор твораў. У 9-ці т. Т. 6. Калі зліваюцца рэкі: Раман	1 2 3
74. Бяздоннае багацце: Легенды, паданні, сказы	1 2 3
75. Вакуловская Л. Сколько бы ни пришлось буду ждать. Повести, рассказы	1 2 3
76. Воранаў М. Маланка паліць жыта: Апавесці, апавяданні	1 2 3
77. Высоцкі В. Время желаний. Роман	1 2 3
78. Гаўрылкін Л. Ружы для каварнай жанчыны: Апавесць, апавяданні	1 2 3
79. Гігевіч В. Марсіянскае падарожжа: Раман, апавесці	1 2 3
80. Гілевіч Н. Вяртанне і працяг: 3 публіцыстычнага дзённіка	1 2 3
81. Глушаков В. На круги своя. Роман	1 2 3

1. На якой мове Вы аддаеце перавагу чытанню кніг беларускіх пісьменнікаў?
1. на беларускай 1
2. на рускай 2
3. усё роўна 3
2. Ці адчуваеце Вы змены ў выданні нацыянальнай літаратуры ў рэспубліцы?
Калі «Так», то якія .....

Калі «Не», то што Вы можаце прапанаваць дзеля ўдасканалвання кнігавыдавецкай справы ў гэтым напрамку....

А цяпер некалькі пытанняў пра Вас (абвядзіце кружочкамі лічбу насупраць Вашага адказу).

3. Ваш узрост? .....
4. Ваша нацыянальнасць? .....
5. Ваш пол?
— мужчынскі 1
— жаночы 2
6. Ваша адукацыя
— сярэдняя 1
— сярэдне-спецыяльная 2
— вышэйшая 3
7. Да якой сацыяльнай групы Вы належыце?
— рабочы (прамысловасці) 1
— калгаснік, рабочы саўгаса 2
— навучэнец (школы, ПТВ) 3
— студэнт (ВНУ, тэхнікума) 4
— служачы 5
— пенсіянер 6
8. Дзе Вы пражываеце?
— у сталіцы рэспублікі 1
— у другім горадзе 2
— у сельскай мясцовасці 3

Калі Вы не супраць таго, каб мы мелі магчымасць супрацоўнічаць з Вамі далей, шчыра просім Вас паведаміць: Ваша імя і прозвішча ....., Ваш адрас (тэлефон) .....

ДЗЯКУЕМ ВАМ ЗА ўДЗЕЛ У АНКЕТАВАННІ!

У царстве камянёў

Зараз тут надзвычай прыгожа і ўтульна. Нават тая халоднасць, якая зыходзіць ад незлічонай колькасці мінералаў (па простаму кажучы — камянёў), «цяплее» ад блакітнага колеру наўкол. Яны быццам патанаюць у гэтым непаўторным бязмежжы.
— Гэта немалаважна для нас, — гаворыць загадчыца музея агюльнага землязнаўства Крысціна Мікалаеўна Раманенка. — Аб'ём работы немалы. Наш музей, можна сказаць, унікальны і адзіны ў Беларусі. Есць, праўда, аналаг у Інстытуце геахіміі і геафізікі, аднак вучэбную і экскурсійную работу праводзім толькі мы.
У музеі амаль заўсёды

шматлюдна. Заняткі ў студэнтаў-географаў — гэта толькі частка работы. Тут вывучаюць фізічныя ўласцівасці мінералаў, класіфікацыю іх парод студэнты РТІ, політэхнічнага і мастацкага інстытутаў. Фізікаў больш цікавяць крышталі, іх формы, наяўнасць шматграннікаў у прыродзе. Радыефізікі могуць атрымаць тут адказ на пытанні аб аптычных і фізічных уласцівасцях мінералаў, іх цеплавых, магнітных і іншых характарыстыках.
Сёлета наведвальнікі музея, у тым ліку і студэнты геафака, атрымаюць магчымасць пазнаёміцца з новымі экспанатамі — узорамаі мінералаў і горных парод, якія набыты ў Маскве, Краснаярску, Іркуцку.

ВЯСНА ІДЗЕ!

Фотаімгненні В. КАВАВА.

Мікола КАСЦЮКЕВІЧ

Нарадзіўся 24 гады таму ў Мінску. Скончыў ПТВ. Працаваў на будоўлі, у бібліятэцы, на мясакамінаце, у цырку. Вучыўся на філалага, зараз

студэнт-завочнік журфака. Шырокую вядомасць у вузкіх колах набыў зборнік «Вяртанне» з незалежнай друкарні К. Пянткоўскага.

Сяджу пад дрэвам цішыні, Перапыняю сцюжу зрокам. І толькі ўпадзе вецер ніз, Як недзе побач зазвініць Няўпэўненае рэха крокаў. Каханне прайдзе і пачне Лячыць аголеныя світанак. А потым, як наркотык танны, Неспадзявана падмане Пакутлівым расчараваннем.

І словы мае — вяртыгі мае І семем было мне слова І той, хто паседзі яго — гавеў І кленчыў у храме мовы Анатоль СЫС.

Захварэла душа і гавее Непатрэбным нікому словам, Каб ліліся пад сонныя веі Маладыя, як свет, высновы. У разваленым храме мовы, Самым горшым і самым лепшым, Я пішу на паперы гумовай Мёртвароджаных вершы.

У музеі

Блукаючы па зале змрочнай, Дзе муляжы стаіць у рад, Хто з нас не бачыў, хоць аднойчы, Сябе ў даспехах ваюра. Здабытую ў пакутах славу Адсукулі стагоддзі прэч. Цяпер забыты і іржавы, За шклом адпачывае меч. Зірнеш на выраб досыць

танны, Успомніш родных і сяброў І схямянешся, прачытаўшы Кароткае «ПІ КРОЎ».

Банальныя ісціны

Не ўхопіш зоры Нават на паверхні Залатога мора, Дзе іх невымерна, Лепей за сузістрэчу Толькі развітанне,

Жыццём пабіты пасміхнецца, А беспрытульны знойдзе хату, І да вытокаў прыйдуць сэрцы Ў беспамяцтве зацятых. На брук з апошняга паверха Зляціць халодны труп вандэі. Супрацьстаяўшыя павераць У чысціню чужой ідэі І будуць змушаны прапасці Больш непатрэбныя кайданы. Адрынутыя мецьмуць шчасце У вернасці сваіх каханых. Галодны ўдасць знойдзе

хлеба, Слабы адолее спакусу, Калі ён зноў пакіне неба... Нам так жыццё тваё патрэбна, Чаму ж ты не ідзеш, Ісусе?

Бо яно прадзеча Новаму спатканню. Усё зняважым словам Памінаць магчыма, Акрамя любові, Маці і Айчыны.

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСИТЭТ

Цана 5 кап. 21 сакавіка
Мінская паліграфічная фабрыка «Чырвоная зорка» МВПА ім. Я. Коласа. Зак. 2058.

Т. 1000 экз.

220080, Мінск-80, УНІВЕРСИТЭЦКІ ГАРАДОК, ВУЛ. БАБРУЙСКАЯ, 9, ПАВЕРХ 4, ПАКОІ 74-75. ТЭЛЕФОН 20-68-27.

Рэдактар М. Г. ЗАГОРСКАЯ.